

Naturskyddsföreningen

Lerum Floda Stenkullen Gråbo Sjövik Tollered Olofstorp

Program våren 2022

c/o Håkan Jernehov Blåbärsåsvägen 72 448 35 Floda

Besök vår hemsida
<http://lerum.naturskyddsforeningen.se>

Dagddroppar i ett spindelnät Bild: Håkan Jernehov

Tack för mig!

Mitt engagemang i Naturskyddsföreningens riksstyrelse hade upphört 1994 och när jag på våren 1996 avgick som sekreterare i Naturskyddsföreningen i Bohuslän kände jag behov av någon fortsatt aktivitet i Naturskyddsföreningen. Efter att ha bott stadigvarande i fyra år i Lerum började jag känna mig något hemtam i kommunen. Därför kontaktade jag dåvarande ordföranden i Lerums Naturskyddsförening, Tommy Blandin, som jag kände från diverse tidigare kontakter, och erbjöd mina tjänster. Helt överraskande ville han då att jag skulle efterträda honom som ordförande. Efter någon tvekan accepterade jag och valdes till ordförande på kretsstämman 13 mars 1996, vilket bevakades med bild i Lerums Tidning 20 mars på Tommy och mig som nöjda skakade hand.

Tommy Blandin hade under 10 år som ordförande kommit att framstå som en välkänd (enligt en del ökänd) företrädare för Lerums Naturskyddsförening, ofta med provokativt hårda omdömen om natur- och miljöskadliga verksamheter. Under de första åren behövde jag ibland bemöta personer som starkt ogillade föreningens tuffa framträdande. Under ganska många år fanns det dessutom åtskilliga som fortfarande trodde att Tommy företrädde föreningen. Kanske upphörde detta först när även jag småningom blev känd (eller ökänd), framför allt 2015 när föreningen överklagade kommunens detaljplan för den så kallade konsumtomten i Lerums centrum stoppade byggandet av ett planerat höghus vid Sävåån.

När detta skrivs i november 2021 är jag fortfarande ordförande efter snart 25 år trots att jag de senaste åren bestämt har framfört att jag borde ersättas som ordförande och att styrelsen behöver förnyas. De 25 åren har åstadkommit mer än 25 A4-pärmar med ärendehandlingar, trots att mycket på senare tid bara har hanterats digitalt. Mitt engagemang har åtminstone resulterat i ett mycket stort antal skrivelser till kommunen, myndigheter mm.

Tveklöst har de 25 åren varit framgångsrika för Lerums Naturskyddsförening och även för mig. I inledningen till årsberättelsen har i flera år på goda grunder konstaterats: *"NF uppfattas som den ledande företrädaren för natur- och miljöfrågor i Lerums kommun."* Exempelvis har representanter för styrelsen träffat kommunalråden två gånger om året sedan början av 2000-talet. Vid mötena har åtminstone på senare år LNF satt agendan för mötena genom att i förväg sända över en lista med frågor att ta upp.

Samhället och livsmiljön förändras. Risken är betydande att de närmaste 10 åren medför katastrofala klimatförändringar och ekologisk kollaps, såvida inte radikala förändringar sker. Naturskyddsföreningen har möjlighet att påverka detta, men då krävs att medlemmar medverkar aktivt. Det är hög tid för förnyelse!

För egen del måste jag av hälsoskäl avsluta mitt engagemang även om jag egentligen inte vill.

Olov Holmstrand

Avgående ordförande i Lerums Naturskyddsförening

EFTERLYSNING!

Vill du engagera dig i Lerums Naturskyddsförening?

Vill du leda en vandring och visa oss ditt smultronställe?

Är du nyfiken på vad ett styrelseuppdrag innebär?

Eller vill du påverka i livsstilsfrågor och anordna en prylbyttardag?

**Kanske är du ung och intresserad av att starta upp
Naturskyddsföreningens
ungdomsorganisation Fältbiologerna i Lerum?**

**Inom Naturskyddsföreningen finns utbildningar och kunskap att ta
del av.**

Hör av dig! Vi behöver bli fler!

Kontakta valberedningen genom Moa Björnerås för mer information
moa.bjorneras@gmail.com tel 0722-040828

Lerums Naturskyddsförening (LNF) – Verksamhetsberättelse 2021

Verksamheten 2021 inom LNF har som mycket annat i samhället påverkats av den pågående Covid 19-pandemin. Ett betydande antal skrivelser har ändå i vanlig omfattning avfattats. Programbladets båda utgåvor var välfyllda. Men många programaktiviteter måste ställas in. Relationerna och samarbetet med Lerums kommun fungerar väl, även om LNF i åtskilliga frågor företräder kritiska ståndpunkter och anser att kommunens natur- och miljöarbete är otillräckligt och leder fel.

LNF uppfattas som den ledande företrädaren för natur- och miljöfrågor i Lerums kommun. Vid årsskiftet 2021/2022 var antalet medlemmar 1495 enligt riksföreningens medlemsregister.

Styrelsen bestod efter det digitala årsmötet 17 maj 2021 av Olov Holmstrand (ordf.), Stefan Larsson (vice ordf.), Dan Skarpsjö (kassör), Bo Nilsson (sekr.), Catharina Pettersson, Pia Hansen, Lars-Erik Karlsson, Bertil Svensson, Karin Lindblad Johansson, Anette Heijnesson Hultén, Lars Hultén och Håkan Jernehov. Suppleanter: Ingrid Ritola, Kennet Lundin, Erika Tyrberg, Kjell Hansson, Tommy Aronsson, Ingrid Grange och Lena Jernehov.

Olov Holmstrand tvingades tyvärr på grund av sjukdom avgå under hösten och efterträddes som ordförande av Stefan Larsson.

Styrelsen höll 11 protokollförda sammanträden under 2021, delvis digitalt över zoom. Några gruppmöten har även hållits.

Arbetsgrupper. För att effektivt ta tillvara styrelsens och övriga aktiva medlemmars kunskaper och intressen har arbetet varit organiserat i grupper eller intresseinriktningar. Grupperna fungerar oftast informellt med hjälp av e-post och rapporterar genom kontaktpersoner till styrelsen. Under 2021 har det funnits grupper för följande aktiviteter: Program, Utbildning, Plan, Handla miljövänligt, Klimat, Landskap, Botanik, Fåglar, Säveån, Amfibieskydd, Hemsidan och Facebook samt Natursnokarna.

Årsmötet ägde rum 17 maj digitalt via zoom pga den pågående pandemin.

Representation. Olov Holmstrand representerade LNF i styrelsen för Naturskyddsföreningen i Bohuslän och i studiecirkeln God miljö i centrum om planeringen av Lerums centrum. Stefan Larsson medverkade i Säveåns Vattenråd.

Representanter för LNF brukar träffa kommunledningen två gånger varje år. Dessa möten hölls 13 april och 12 oktober. Vid mötena diskuterades bland annat kraftledningen Stenkullen - Ingelkärr, långsiktigt skydd av Vite Mosse, Agenda 2030, Lerums nya översiktsplan och kommunens strategi för skogsmarker.

Information. Extern information sker kontinuerligt via LNF:s hemsida och Facebook. Vid några tillfällen har LNF uppmärksamats i media och redovisat synpunkter i insändare. Intern information till alla fullbetalande medlemmar sker i två programblad per år. Kortfattad intern

information om LNF:s verksamhet har skickats med e-post till intresserade medlemmar vid några tillfällen. Information kommer fortsättningsvis att skickas till de som lämnat e-postadress till medlemsregistret. Den som därutöver vill ha information meddela nilssobo@gmail.com

Program och programverksamhet.

Alla fullbetalande medlemmar fick innehållsrika vår- och höstprogramblad i slutet av februari respektive i mitten av september. Mer än halva upplagan delades ut av medlemmar medan övrigt sändes med post. Hela det aktuella programbladet finns även digitalt på hemsidan.

Som följd av pandemin har antalet genomförda aktiviteter varit avsevärt mindre än tidigare år. Det som har genomförts har huvudsakligen varit utomhus i mindre grupper.

Utbildning.

Utbildning är inslag i många andra aktiviteter.

Plan- och miljöfrågor.

Under året har LNF sänt eller medverkat i ca 10 skrivelser med synpunkter i natur- miljö- och planärenden till i första hand Lerums kommun, men även till Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Trafikverket och Energimarknadsinspektionen. Viktigare, mer utförliga skrivelser finns på LNF:s hemsida <https://lerum.naturskyddsforeningen.se/>.

LNF är remissinstans till kommunen i planärenden. Lerums kommun har de senaste åren växt med ca 2% om året, vilket medför rätt stor aktivitet ifråga om byggande i mindre omfattning och nya planer. LNF har under 2021 bland annat överklagat planförslaget för Bäckamaden. LNF har yttrat sig över förslag till deponi i Vrässered. LNF har även överklagat kommunens strandskyddsdispens och förhandsbesked för ett kallbadhus i Aspen. Det största ärendet under 2021 var förslaget till ny översiktsplan för kommunen, ÖP21, där LNF lämnade ett kritiskt remissvar.

Större miljöfrågor som diskuterats inom LNF under 2021 har bland annat varit fiskvandring vid Hillefors, kommunens skogsskötsel och åtgärder avseende Västra Stambanan.

Handla miljövänligt.

Under 2021 genomfördes inte några lokala aktiviteter inom området.

Klimat.

Klimatfrågan har under 2021 kommit i skuggan av pandemin, och LNF:s aktiviteter har varit begränsade. En motion har lämnats in till klimatriksdagen.

Landskap.

LNF fortsätter att granska avverkningsanmälningar avseende skog. Synpunkter har bland annat lämnats avseende planerade avverkningar i "Oxhagen", Stannum.

Vid Stensjön gör de betande highland-korna från Stensjöås som vanligt grovjobbet för att hålla de blomsterrika ängarna ner mot sjön hävdade. Inom övriga delar med stormfälld barrskog växer en ny betad björkskog upp. Föreningens 5 arbetsdagar under 2021 har inriktats på att ta bort nykomna buskar på ängarna. Men även de senaste årens snabbt tätande bestånd av örnbräken hotar nu ängsfloran. Ormbunkar äts inte av djuren varför vi sedan tre år röjer dem med lie. Föreningen hoppas att fler medlemmar hjälper till med detta viktiga arbete för biologisk mångfald, som vi med framgång har utfört sedan 1960-talet.

Den gemensamma Risvedengruppen för Naturskyddsforeningens kretsar i Ale, Alingsås och Lerum har fortsatt arbetet att långsiktigt skydda framför allt kvarvarande gammelskog. LNF:s representanter i gruppen har varit Bertil Svensson, Hasse Österman och Olov Holmstrand.

Botanik.

Botanikgruppen har genomfört 5 välbesökta vår- och sommarvandringar med inventeringar av områden som vi besöker med jämna mellanrum. Trots den rådande Corona-pandemin 2021 kunde vi bland annat genom att undvika samåkning och hålla avstånd sinsemellan besöka Stenkullen – Hillefors, Gorås, Bengts Damm, Stensjöås och Högsjön med klockgentiana samt en mossexkursion vid Bävsjöryd - Kullsjön. I programmet ingår också en heldagsutflykt utanför kommunens gränser. 2021 gick färden den 27 juni till Hönö och Öckerö. Bland annat

noterades: Strandkrypa, Saltarv, Strandkål, Strandvallmo, Havssäv, Marviol, Trift, Backglim, Blåmunkar, Jungfru Marie nycklar och Strandkvanne.

För mer information om Botanikgruppens aktiviteter, besök LNF:s hemsida - Grupper - Botanikgrupp. Där finner man bland annat våra planerade botanikvandringar och heldagsutflykten. Noteringar av vad vi sett finns även där. Klicka här för noteringarna:

<https://lerum.naturskyddsforeningen.se/test-3-bildtabell/> och för foton:

<https://lerum.naturskyddsforeningen.se/foton-och-rapporter-fran-botanikvandringar/>.

Fågelgruppen.

Våra traditionella inomhusträffar i Aspenäskyrkan kunde inte genomföras under våren på grund av coronarestriktionerna, men höstens två träffar gick att genomföra.

Utomhusaktiviteterna har dock kunnat hållas med en del restriktioner, såsom ingen samåkning och avstånd mellan deltagarna. Bland aktiviteterna under 2021 kan nämnas deltagande i den årliga nationella sjöfågelräkningen, där vi räknade fåglar i sjösystemet från Mjörn till Aspen för 53:dje året.

Några organiserade utflykter har gjorts, bland annat till Alingsåstrakten med besök vid bland annat Nohaga och Näset, vårfågelvandring vid Sjövik och en höstutflykt till Stålebodamarna. Den traditionella cykelturen utefter gamla banvallen vid Stannum genomfördes och sträckfågel morgon vid Hjällsnäs (modellflygplatsen) gjordes i år för 36:e gången. Fågelskådningens dag firades i maj vid Stålebo våtmarker, och Naturnatta gick i nattskärornas tecken bland knotten i Goråsbergen.

Vi har deltagit i "Projekt Lom", där storlom har inventerats i Uspen, Tvärsjön, Sturven och Stora Stamsjön. Även smålom har inventerats i några tjärnar. Häckningar av tornfalk och pilgrimsfalk samt fiskgjuse har följts regelbundet under året, och falkungarna har ringmärkts.

Vi har tillverkat ett 50-tal småfågelholkar. Rensning och komplettering av småfågelholkar har skett bland annat i Sävåns naturreservat och i Lerådalens naturreservat. Under vintern skedde sjöfågelmatning i c:a tre veckor, och matning av skogsmesar genomfördes i närheten av Riddarstensspåret.

Dammarna i Stålebodalen, Lergraven samt Bengts damm har även 2021 varit ett eldorado för fåglar och lockat till många besök.

Sävåån.

Sävåån har under 2021 haft ett bra år beträffande lax- och öringbeståndens utveckling, vilket kan avläsas av de fiskräknare som sedan flera år tillbaka är i drift vid Jonsered och Hedefors. Exempelvis har mer än ett tjog "storlaxar" på över 100 cm längd passerat Jonsered varav åtminstone ett dussin har tagit sig upp och förbi Hedefors omlöp vilket är glädjande. Positivt är även att bara ett fåtal blankålar har omkommit på kraftverksgallren.

Tyvärr har dock processen med att få till stånd en bra fiskväg vid Hillefors kraftverk helt gått i stå från det att fiskvägen i Hedfors anlades för nästan tio år sedan tills nu. Efter påtryckningar från naturvårds- och fiskevårdsintressen - och inte minst som en effekt av det e-medborgarförslag som framröstats av kommuninvånarna så har Lerums kommun och dess energibolag nu tvingats ta tag i inrättande av fiskväg på ett mer konkret sätt. Vad som komplicerat det hela är att den så kallade NAP-en (enligt nya lagen om vattenkraftens miljöanpassning), som skall ålägga energibolagen att inrätta BRA fiskvägar, gjort att länsstyrelsen inte kan tvinga Lerums Energi att åtgärda Hillefors (och Floda kraftverk) förrän efter 2028! Enligt gällande vattendom från 1997 för Hillefors behöver det bara uppföras en enklare fiskväg för öring, efter det att en fiskväg i Hedfors färdigställts. En alternativ lösning för Hillefors hade varit att temporärt avsänka Hilleforsdammen vissa tidpunkter för att ge möjlighet för laxuppvandring, Pga skredkänslighet i området krävdes då en omfattande och dyr geoteknisk undersökning, ett alternativ som valdes bort.

Ett viktigt biflöde till Sävåån är Alebäcken där kommunens avsänkning av L. Stamsjön med efterföljande uppförande av ny sjötröskel vid utloppet och partiell utrivning av det gamla dämnet har ställt till med både översvämning och uttorkningsproblem i Alebäcken! En revidering av utformningen av utloppet är nu under behandling hos mark- och miljödomstolen, bl.a. efter synpunkter från LNF i samrådsskedet.

Sävåns Vattenråd har under 2021 lyckats få fram finansiering för inventering och projektering av miljöåtgärder i Sävåns biflöden, vilket är viktigt och bra.

Amfibieskydd.

År 1997 byggdes "grodtunnlarna på Nääs-Öjared" – ett pionjärprojekt i amfibievården i Västsverige och som i naturvårdshänseende satte Lerum på kartan. På senare tid har vi i LNF uppmärksammat att underhållet av tunnlar med tillförande dikesledare inte har fungerat väl. Vi har därför handgripligen vid ett par tillfällen gjort insatser utmed Öjaredsvägen.

Hemsida och Facebook.

Hemsidan har liksom tidigare år skötts av en arbetsgrupp bestående av Lars-Owe Stakeberg och Barbro Andreasson. På hemsidan presenteras bland annat föreningens ställningstaganden i olika frågor, skrivelser till kommun och myndigheter samt samtliga programaktiviteter innefattande bland annat Fågelgruppens, Botanikgruppens och Natursnokarnas utflykter. Hemsidan uppdateras kontinuerligt med ny information samt kontinuerliga fågelobservationer i kommunen och har adressen <https://lerum.naturskyddsforeningen.se/>.

LNF finns på Facebook. Där annonseras bland annat de aktiviteter som LNF anordnar. Där hittar du också extra programpunkter som inte fanns vid programbladets tryckning. Sök på Lerums Naturskyddsförening eller gå in via föreningens hemsida.

Natursnokarna.

Vi hade ytterligare en höst med lite restriktioner även om de släppte lite grann och började med att besöka Bonden Gustav och fick hälsa på hans kossor och som bonus även grisarna. Sedan firade vi Natursnokarna som fyllde 30 år förra året, med att bygga en snoktårta. (läs snokhus för vintern).

Vi fortsatte med att mysa tillsammans i höstvädret vid Lilla Lövsjön. Där gjorde vi lövtryck och snygga lövkronor.

Och som klassisk avslutning så kom tomten med pepparkaksdeg som tack för att vi snokar är så bra på att ta hand om naturen. Och vi bakade pepparkakor över elden. Mysigare kan man inte ha på första advent.

Fältbiologerna har tyvärr ingen verksamhet i Lerum. Lerums Naturskyddsförening avvaktar eventuella möjligheter att återstarta fältbiologverksamhet.

Lerum i februari 2022

Olov Holmstrand (ordf), Stefan Larsson (tf ordf), Bo Nilsson (sekr), Dan Skarpsjö (kassör), Catharina Pettersson, Pia Hansen, Lars-Erik Karlsson, Bertil Svensson, Karin Lindblad - Johansson, Anette Heijnesson Hultén, Lars Hultén, Håkan Jernehov, Ingrid Ritola, Kennet Lundin, Erika Tyrberg, Kjell Hansson, Tommy Aronsson, Ingrid Grange och Lena Jernehov

Giftfritt i trädgården och på skolgården

Ett litet steg har tagits mot en giftfri miljö genom att det sedan 1 oktober 2021 är förbjudet att sprida bekämpningsmedel på platser där människor vistas. Det gäller bland annat gårdar vid förskolor och skolor, lekplatser, tomtmark vid bostadshus samt trädgårdar inklusive koloniträdgårdar.

Till de medel som är förbjudna hör bland annat glyfosat som är vanligt i Sverige och hela världen. Det ingår i Round Up som är världens mest använda ogräsbekämpningsmedel. Medlet används ofta för att ta bort ogräs på sten- och grusbelagda ytor eller på åkrar inför nästa sådd.

Under 2019 såldes 554 ton glyfosat i Sverige, av detta var mindre än 1 ton för privat bruk, resten användes inom jordbruket. Inom EU är glyfosat godkänt fram till december 2022. Därefter ska en utvärdering göras med Sverige som en av de medverkande. Det ska bli spännande att se om ämnet kommer att förbjudas inom EU. Ämnet är giftigt för vattenlevande organismer, kan skada insekter och är potentiellt hälsofarligt.

Vill du veta mer, se www.naturskyddsforeningen.se.

Catharina Pettersson

Styrelseledamöter

Stefan Larsson	Tillförordnad ordf.	0727-005964
Bo Nilsson	sekreterare	0705-314635
Dan Skarpsjö	kassör	0707-152184
Lars-Erik Karlsson		0709-474678
Bertil Svensson		0709-519579
Catharina Pettersson		0705-972637
Pia Hansen		0705-250833
Karin Lindblad Johansson		0730-576374
Anette Hejnesson Hultén		0709-577074
Lars Hultén		0702-542060
Håkan Jernehov		0706-771490

Suppleanter

Ingrid Ritola	0709-716865
Kennet Lundin	0705-523489
Erika Tyrberg	0730-301203
Kjell Hansson	0705-281904
Tommy Aronsson	0705-808818
Ingrid Grange	0705-707177
Lena Jernehov	0705-607790

Kontaktpersoner

Säveån	Stefan Larsson	0727-005964
Fåglar	Hasse Österman	0702-918171
Handla Miljövänligt	Catharina Pettersson	0705-972637
Klimat	Lars Hultén	0702-542060
Botanik	Kjell Hansson	0705-281904
Landskap	Bertil Svensson	0709-519579
Stensjön	Hans Arne Olausson	0732-162917
Hemsidan	L O Stakeberg	0703-875820
Amfibieskyd	Kennet Lundin	0705-523489
Natursnokar	Erika Tyrberg	0730-301203
Programansvarig	Anette Hejnesson Hultén	0709-577074
Programredaktör	Håkan Jernehov	0706-771490
Facebook	Catharina Pettersson	0705-972637

Valberedning

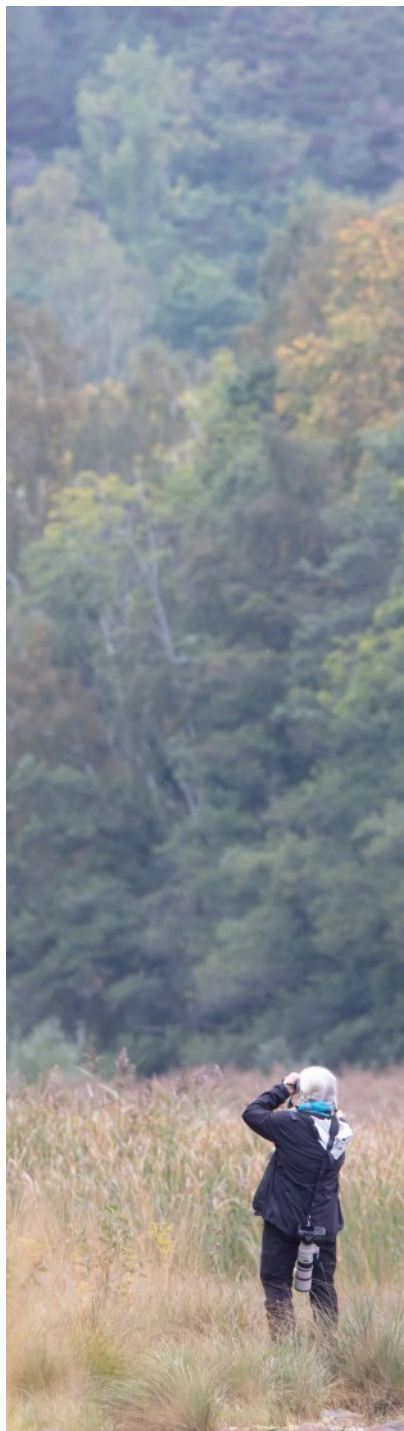
Moa Björnerås	0722-040828
Ulf Björnerås	0725-670732
Robert Liljeberg	0734-394940

Revisorer

Robert Liljeberg	0734-394940
Sven Erik Grönqvist	0736-800539

Revisorsuppleanter

Per Arne Pellén	0733-802371
Barbro Andreasson	0760-267727

Våra aktivitetsgrupper:

Botanikgruppen

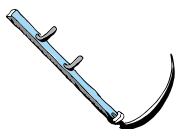
Fågelgruppen

Natursnokarna

Landskapsvård vid Stensjön

FEBRUARI

Sön 27 feb Natursnokarna letar spår i naturen

MARS

Tis 1 mars Vandring till Hedefors

Tor 3 mars Öppet Hus Fågelgruppen

Lör 19 mars Landskapsvård vid Stensjön

Sön 20 mars Natursnokarna - Old MacDonald had a farm!

Lör 26 mars Landskapsvård vid Stensjön

Lör 26 mars Earth Hour

APRIL

Mån 18 april Vandring längs Sävån

Sön 24 april Vårfågelvandring med guide

Sön 24 april Kulturvandring i Skallsjö

Sön 24 april Häva i Sävån med Natursnokarna

Mån 25 april – Fre 6 maj En fotoutställning av Hans Falklind

Mån 25 april Årsmöte

MAJ

Sön 1 Maj Vandring kring Gullringsbo

Sön 8 maj Fågelskådningens dag med guide

Tis 10 maj Vandring i Bokskogen

Tor 19 maj Botanikvandring med guide

Sön 22 maj Vandring Gotaleden Floda-Norsesund

Fre 27 maj Cykeltur bland nattsångare med guide

JUNI

Tor 2 juni Botanikvandring med guide

Sön 5 juni Naturnatta bland fåglar med guide

Tor 9 juni Botanikvandring med guide

Sön 12 juni Tidiga trollsländor i Sävån med guider

Tor 16 juni Botanikvandring med guide

Tor 23 juni Botanikvandring med guide

Sön 26 juni Heldagsutflykt med guide i botanikens tecken

AUGUSTI

I början av aug Ängens dag

Sön 7 aug Exkursion bland sena trollsländor

SEPTEMBER

Sön 18 sep Sträckfågelräkning med guide

PROGRAM VÅR & SOMMAR 2022

Som följd av covid-19 pandemin kan ändringar i programmet ske. Se aktuell information på vår hemsida <https://lerum.naturskyddsforeningen.se/>

FEBRUARI

Sön 27 feb Natursnokarna letar spår i naturen

Vi går på jakt i naturen och lär oss hur vi kan hitta spår efter djur. Kanske hittar vi några djur som vaknat efter att ha sovit under vintern. Vi kommer ha brasa till fikat. Plats: Gråbo elljusspår. Samling: Vid parkeringen till Gråbo elljusspår. Tid: kl. 11-13.

Frågor: Erika Tyrberg, tel. 0730-301203. Mail: natursnokarna.lerum@gmail.com

Natursnokarna finns även på facebook: Natursnokarna Lerum

MARS

Tis 1 mars Vandring till Hedefors

Vi vandrar från Lerums station längs Sävån fram till Hedefors och tillbaka. Det är en lätt vandring på både asfalt och grusväg, mot slutet längs ny del av Gotaleden. Vi går ca 7 km och är ute ca 3 tim. Ta med matsäck för en rast. Samling: Lerums station, 10:00. Anmälan via sms tidigast 18/2.

Frågor och anmälan (sms): Sture Hanson, tel. 0707-36 36 93.

Arr: STF Lerum Partille.

Tor 3 mars Öppet Hus Fågelgruppen

Är vårfåglarna på gång? Vi gör ett nytt program för hösten. Våran Barbro, som ställer upp i vått och torrt, guidar oss och har lovat att berätta något. Vad? Det får vi se / höra. Vi utesluter det gemensamma fikat inomhus och ber Er kontrollera hemsidan, så inga nya restriktioner tillkommit. Aspenäs kyrka kl 19:00

Frågor: Ollas Ann-Mari, tel. 0723 34 43 09.

Lör 19 mars Landskapsvård vid Stensjön

Markerna runt Stensjön betas, men behöver fortfarande skötas om. Hans-Arne Olausson lär oss hur detta görs på bästa sätt. Ta med busksax och yxa om du har eller kom som du är och hjälp till med det som behövs. Ta med fika. Hans-Arne väntar på oss vid parkeringen innan Floda station kl. 10.00.

Frågor: Hans-Arne, tel. 0732-162917. Se rådande Coronaregler på hemsidan

Sön 20 mars Natursnokarna - Old MacDonald had a farm!

Natursnokarna besöker djuren som finns i närheten och hjälper till med gårdsarbete, samt lär oss om året på en bondgård. Ta med en egen kratta/skyffel/spade så hjälper vi bonden med hans sysslor. Vi grillar och fikar ihop. Plats: Hällingsbovägen 9, Tid: Kl. 11-13. Samling: Vid driftladan och snokskyltar.

Frågor: Erika Tyrberg, tel. 0730-301203. Mail: natursnokarna.lerum@gmail.com

Natursnokarna finns även på facebook: Natursnokarna Lerum

Lör 26 mars Landskapsvård vid Stensjön

Se information 19 mars. Vi lär oss mer om landskapsvård.

Lör 26 mars Earth Hour

Delta i den världsomspännande klimatmanifestationen och släck ljuset kl. 20.30-21.30

lördagen den 26:e mars. Det är viktigt att vi uppmärksammar vår planets största utmaningar, klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald.

APRIL

Mån 18 april Vandring längs Säveån

Annandag påsk vandrar vi ca 9 km längs södra sidan av Säveån till Stenkullen. Vi hoppas få se både strömstare och forsärla samt blåsippor. På vägen tillbaka finns möjlighet att ta tåget från Stenkullen. Vi går över Kusebacka bro och fortsätter på andra sidan Säveån tillbaka till Floda. Vi är ute ca 3,5 tim. Ta med matsäck för en rast. Samling: Floda station, 10:00

Frågor och anmälän: Gunnel Ragnhult, tel. 0736-60 51 94. Anmälan via sms tidigast 4/4.

Arr: STF Lerum Partille.

Sön 24 april Vårfågelvandring med guide

Svenssons tar oss med på den årliga vandringen bland vårfåglarna i Sjövik. Glöm inte kikare och fika. Samling vid Stenkullens station (stora P-platsen) Kl. 08:00 eller cementfabriken i Sjövik kl. 08:20.

Frågor: Svensson, tel. 0703 46 99 92. Se rådande Coronaregler på hemsidan

Sön 24 april Kulturvandring i Skallsjö

Vi startar från Floda station och går den nyanlagda skyltade forntidsleden i Skallsjö som visar bygdens natur och historia. Vi ser på Floda säteri, kyrkoruin, istidsgeologi, gravfält och sällsynta fynd och går delvis utmed Säveån. Vandringen är 10 km och vi beräknas vara ute ca 5 tim. Ta med matsäck för två raster. Samling: Floda station, 08:45. OBS! Begränsat antal.

Anmälan via sms tidigast 10/4.

Frågor: Lars-Erik Karlsson, tel 0709-47 46 78.

Anmälan (sms): Maud Eklöf, tel 0702-683908. Arr: STF Lerum Partille.

Sön 24 april Häva i Sävåån med Natursnokarna

Natursnokarna träffas för att se och lära oss om livet under vattnet kl. 11-13. Kanske hittar vi några grodyingel. Brasa kommer finnas till fikat. Vi samlas vid parkeringen vid Stenkullens station kl. 11:00 för att gemensamt gå till Sävåån.

Frågor: Erika Tyrberg, tel. 0730-301203. Mail: natursnokarna.lerum@gmail.com

Natursnokarna finns även på facebook: Natursnokarna Lerum.

Mån 25 april –Fre 6 maj En fotoutställning av Hans Falklind

Den 25 april mellan kl.12-15 slår portarna upp för en fotoutställning av Hans Falklind med temat "Fåglar och andra djur i Sävååns dalgång" i Dergårdsgalleriet i Lerum. I anslutning till utställningen kommer LNF att berätta om dalgångens biologiska mångfald. Se aktuell information om tider för föreläsningar på vår hemsida.

Arr: Hans Falklind i samarbete med Naturskyddsföreningen och Lerums kommun.

Mån 25 april Årsmöte

I år hoppas vi på ett normalt årsmöte klockan 19:00 **preliminärt i "Stenkulan" Stenkullens skola**. Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer Håkan Jernehov att berätta och visa bilder på fantastiska trollsändor. Kaffe serveras. Frågor: Stefan Larsson, tel. 0727-005964.

Se hemsida för aktuell information om plats och covid-19 situationen.

MAJ

Sön 1 maj Vandring kring Gullringsbo

Vi börjar vandra direkt från Aspens station längs stranden, upp över tågtunneln och fram till Rasebacken - området där järnvägen rasade ut i Aspen 1913. Härifrån går vi på stigar och grusvägar, där vi kommer att se blommande vårblommor såsom vitsippor, skogsbingel och kanske liljekonvalj. Trakten domineras av de mäktiga gamla ekarna, flertalet troligen mer än 300 år gamla. Vi kan lyssna till de nyanlända flyttfåglarna som lövsångare, gransångare och svarthätta. Vandrigen är ungefär 7 km och vi är ute ca 3 tim. Ta med matsäck för en rast.

Samling: Parkeringen, Aspens station, 10:00. Anmälan tidigast 17/4.

Frågor och anmälan (sms): Barbro Andreasson, tel. 0760-26 77 27.

Arr: STF Lerum Partille, Naturskyddsföreningen i Lerum och LPU.

Sön 8 maj Fågelskådningens dag med guide

Några av oss i fågelgruppen kommer att vara vid STÅLEBO VÅTMARK från kl. 08:00 och några timmar framåt och guida. Hitta dit: Skylt: Stålebo våtmark står vid Brunnslyckans busshållplats på lokalvägen mellan Floda/Tollered. Följ stenmuren från P-platsen till "utsikten" Kom och njut av fågellivet vid "våra" dammar. Ta med kikare och fika.

Frågor: Hasse, 0702-91 81 71 eller Barbro, 0760-26 77 27.

Tis 10 maj Vandring i Bokskogen

Vi vandrar i Hassleskogsbergen i bitvis starkt kuperad terräng och upplever vårens skira grönska bland prasslande löv. Vi går ca 7 km och är ute ca 3 tim. Ta med matsäck för en rast. Samling: Jonsereds station, spår 2, 10:00. Anmälan via sms tidigast 26/4.

Frågor och anmälan (sms): Sture Hanson, tel. 0707-36 36 93.

Arr: STF Lerum Partille.

Tor 19 maj Botanikvandring med guide

Kom med ut i den härliga vårgrönskan, så får vi se vilka växter vi hittar. Bosse Nilsson har tittat ut någon fin runda vi kan åka till och guidar oss i botanikens värld. Har vi tur kan vi njuta av trastens flöjtande toner till fikat. Vi träffas på Stenkullens stations stora parkering kl 18.00.

Frågor: Bo Nilsson 0705-31 46 35. Se rådande Coronaregler på hemsidan.

Sön 22 maj Vandring Gotaleden Floda-Norsesund

Vi startar i Floda och vandrar längs södra sidan av sjön Sävelången innan vi passerar anrika Nääs slott och Nääs fabriker. Leden fortsätter genom skog, åkermark och hagar uppför mot Råbockekullen. Vidare genom barrskog ner mot Kärrbogårde och Ingared. Vi går ca 17 km, i lätt till medelsvår terräng, och är ute ca 6 tim. Ta med matsäck för två raster. Samling: Floda station, 10:00. Anmälan via sms tidigast 8/5.

Frågor och anmälan (sms): Jörg Rückert, tel. 0706-15 80 55.

Arr: STF Lerum Partille.

Fre 27 maj Cykeltur bland nattsångare med guide

Vi följer med Hasse på en cykeltur längs banvallen mellan Stannum och Olofstorp. Samling vid Stannums Trä 20:00. Medtag cykel, fika, myggolja och kläder efter väder –kanske vantar???

Frågor: Hasse, tel. 0702-91 81 71.

JUNI

Tor 2 juni Botanikvandring med guide

Nu är det dags för en av våra trevliga kvällsutflykter. Vi brukar åka till någon intressant plats och försöker examinera de växter vi träffar på. Har du flora och lupp är det bra. Fika med och stövlar på. Lars Ove Stakeberg bestämmer vilken fin plats vi ska åka till. Vi träffas på Stenkullens stations stora parkering kl 18.00.

Frågor: Lars Ove Stakeberg 0703-87 58 20. Se rådande Coronaregler på hemsidan.

Sön 5 juni Naturnatta bland fåglar med guide

Vart ska vi denna sommarnatt? Vi hjälps åt att lyssna efter nattskärran, vi samlas vid Torpskolans parkering kl. 22:00 och där avgör vi vart det bär av. Bosse blir vår guide. Bra att ha med: Fika, ficklampa, stövlar och myggstift.
Frågor: Bosse, tel. 0705-31 46 35.

Tor 9 juni Botanikvandring med guide

Kom med ut i den härliga sommargrönskan, så får vi se vilka växter vi hittar. Bosse Nilsson har tittat ut någon fin runda vi kan åka till. Har vi tur kan vi njuta av flöjtande toner till fiket. Vi träffas på Stenkullens stations stora parkering kl 18.00.
Frågor: Bo Nilsson 0705-31 46 35. Se rådande Coronaregler på hemsidan.

Sön 12 juni Tidiga trollsländor i Säreån med guider

Vi träffas vid Skallsjö prästväg (Tullängens fotbollsplan i Floda) kl 10:30 för en trollsländespaning av våra tidiga sländor. Om det passar åker vi till ytterligare en lokal i närområdet. Vi går ca 1 kilometer. Kikare, stövlar och matsäck för en rast.
För mer information och anmälan: Håkan & Lena Jernehov.
Ring eller sms Håkan 070-6771490
Lena 070-5607790

Tor 16 juni Botanikvandring med guide

I kväll är det Lars Ove Stakeberg som tittat ut någon fin plats, där vi kan examinera och lär oss mer om de växter vi hittar. Nu bör en hel del växter stå i sin färgaste blom. Glöm inte fika. Vi träffas på Stenkullens stations stora parkering kl 18.00.
Frågor: Lars Ove 0705 875 820. Se rådande Coronaregler på hemsidan.

Tor 23 juni Botanikvandring med guide

Vår sista botanikvandring det här året bestämmer Lars-Erik Karlssons vart vi tar vägen. Tänk att få vandra över de fina sommarängarna med surrande insekter och fladdrande fjärilar och titta på allt som växer och frodas. Sedan är det dags för fika. Kom med. Vi träffas på Stenkullens stations stora parkering kl 18.00.
Frågor: Lars-Erik 0709-47 46 78. Se rådande Coronaregler på hemsidan.

Sön 26 juni Heldagsutflykt med guide i botanikens tecken

Årets botanikutflykt går till fina växtlokaler i Västergötland. Tag med fika för en rast, samt flora och eventuellt lupp. Lunch intages på lokalt matställe på egen bekostnad. Beräknad hemkomst ca. 18.00. Samling kl 08.00 på parkeringen vid Tingshuset Lerum. Föranmälan till Lars Ove Stakeberg, lostakeberg@telia.com eller 0703 - 875 820 senast torsdag 23 juni.

AUGUSTI

I början av aug Ängens dag

Lieslåtter är nödvändig för att ängsblommorna ska leva vidare. Kom och prova på hur det är att slå med lie. Ta med lie om du har, annars finns det att låna. Vi bjuder på fika. Lars-Erik Karlsson finns vid Skallsjö Hembygdsgrd (nära kyrkoruinen) 08.00 -12.00. Se naturskyddsföreningens hemsida för information om datum.

Frågor: Lars-Erik, tel. 0709-47 46 78.

Arr: Skallsjö hembygds och fornminnesförening.

Sön 7 augusti Exkursion bland sena trollsländor

Vi träffas på parkeringen strax innan Lerums brukshundsklubb i Stenkullen. Kl 10:30

Vi går till fågeldammarna för spaning på våra senare trollsländor. Om det passar åker vi till ytterligare en lokal i närområdet.

Vi går ca 1 kilometer. Kikare stövlar och matsäck för en rast.

För mer information och anmälan: Håkan & Lena Jernehov.

Ring eller sms Håkan 070-6771490

Lena 070-5607790

SEPTEMBER

Sön 18 sep Sträckfågelräkning med guide

Per och/eller Jon väntar på oss vid Gråbo modellflygplats, som heter Backlanda. Ligger nära Hjällsnäsviken. De berättar vilka fåglar som sträcker och de är på plats från 07:00 och några timmar framåt. Varma kläder och en värmande fika brukar behövas.

Frågor: Per, tel. 0705-89 59 52 eller Jon, tel. 0737- 25 98 58.

Följ med Natursnokarna i vår och sommar!

Vi är en familjeverksamhet där man som barn upptäcker och lär sig om naturen tillsammans med en vuxen. Önskvärt är att man är medlem i Naturskyddsföreningen. Vi jobbar ideellt och ser gärna att ni bidrar till vår fina verksamhet.

Vi hade ytterligare en höst med lite restriktioner även om de släppte lite grann. Vi började med att besöka Bonden Gustav och fick hälsa på hans kossor och som bonus även grisarna.

Sedan firade vi Natursnokarna som fyllde 30 år förra året, med att bygga en snoktårta. (läs snokhus för vintern).

Vi fortsatte med att mysa tillsammans i höstvädret vid Lilla Lövsjön. Där gjorde vi lövtryck och snygga lövkronor.

Och som klassisk avslutning så kom tomten med pepparkaksdeg som tack för att vi snokar är så bra på att ta hand om naturen. Och vi bakade pepparkakor över elden. Mysigare kan man inte ha på första advent.
Erika Tyrberg.

Naturskyddsföreningen
Natursnokarna

Avsändare:

Naturskyddsföreningen

c/o Håkan Jernehov Blåbärsåsvägen 72 448 35 Floda

Besök vår hemsida
<http://lerum.naturskyddsforeningen.se>

Vill du bli medlem? Gå in på [naturskyddsforeningen.se/bli medlem](http://naturskyddsforeningen.se/bli%20medlem)

SLÄCK LJUSET EN TIMMA!

Delta i den världsomspännande klimatmanifestationen och släck ljuset kl. 20.30-21.30
lördagen den 26:e mars. Det är viktigt att vi uppmärksammar vår planets största utmaningar,
klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald.

